

Vincles, afectes i grillons

JÈSSICA DEL MORAL

Columna

JÈSSICA DEL MORAL
VINCLES,
AFECTES
I GRILLONS

Columna

COL·LECCIÓ CLÀSSICA
PRIMERA EDICIÓ: MARÇ DEL 2025
© JÈSSICA DEL MORAL, 2025
© COLUMNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.
AV. DIAGONAL, 662-664 - 08034 BARCELONA
ISBN: 978-84-664-3343-3
DIPÒSIT LEGAL: B. 2.223-2025
FOTOCOMPOSICIÓ: GRUP62
IMPRÈS A CATALUNYA - PRINTED IN CATALONIA

www.columnaedicions.cat

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor. La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries. En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement. A Grup62 agraïm que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa d'autores i autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.

Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos)
si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra.
Podeu contactar amb CEDRO a través del web www.conlicencia.com
o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

Queden expressament prohibits l'ús o la reproducció d'aquest llibre o de qualsevol de les seves parts amb el propòsit d'entrenar o alimentar sistemes o tecnologies d'intel·ligència artificial.

Índex

<i>Dramatis personae</i>	13
Hiroshima, Nagasaki, Gandesa	21
Amnèsia	51
Postal de Nadal	185
La contrapartida	203
Crisàlide	225
La censura de la memòria, la memòria de la censura i a l'inrevés	253
Animals de càrrega	289
Convidat de pedra	305
Escudella barrejada. <i>Bonus track</i>	323
<i>Agraïments</i>	333

Haurien de fer paelles individuals. Soc a la terrassa d'un restaurant en un poble a tocar del delta de l'Ebre, i l'única opció que tinc és preguntar al desconegut de la taula del davant si vol compartir una paella de cranc blau amb mi. Qui sap: potser ell també saliva amb els efluvis d'aquest guisat quan el serveixen a la resta de taules o potser té la mateixa curiositat que jo per tastar aquesta espècie invasora que, com gairebé tot el que ve d'Amèrica, s'ha acabat imposant a la genuïnitat autòctona. Primer va ser el rock'n'roll, després el Halloween i ara el cranc blau.

Deixo estar la idea d'interactuar amb desconeguts, almenys per iniciativa pròpia i si més no durant una estona. He vingut aquí a complir una

tasca elevada i necessito posar el cap en pausa, així que em concentro en les taules que m'envolten. De seguida llegiré. Abans, però, l'escaneig etnogràfic habitual, no ho puc evitar. A l'esquerra, hi tinc una parella jove que gaudeix d'una escapada romàntica: demanen arròs de marisc i una ampolla de vi blanc. Les begudes amb què acompanyem els àpats socials diuen molt de com som. Aquests segur que s'han decantat pel segon vi blanc més barat de la carta; és el que fem tots quan volem beure vi per la càrrega litúrgica que té, però no arribem a distingir el decalatge qualitatiu de les notes de tast. El segon més barat prova que tenim l'enteniment suficient per no llençar els diners i prou orgull per no escollir el vi més assequible de tots i que és només un euro i mig més barat que la nostra tria. Faria de ranci, i nosaltres no, no ho som. Ells, aquesta parella, no ho són.

A la taula del costat, dos homes mengen i sembla que parlen de negocis. Dedueixo que un és l'amo d'aquest restaurant, un local de nom mariner i terrassa orientada al port pesquer. L'altre en deu ser l'encarregat. Preparen la temporada, que tot just comença. Aquest estiu, els me-

nús seran tres euros més cars que la temporada passada i les quantitats de menjar, més ajustades: «Als turistes no els ve de tres euros i nosaltres hem d'encarar la pujada de preus i continuar pagant sous», diu el que sembla el propietari, com si els turistes fossin un col·lectiu impermeable a la inflació. Els llanço una llambregada despectiva, de turista que ha copsat l'engany i que ara vol avisar tots els altres turistes que no vinguin més a aquest local, que els serviran en quantitats paupèrrimes, els inflaran el preu i, si demanen paella per a un, els miraran amb cara d'haver ensumat coliflor bullida.

A la dreta, hi tinc una família de cinc membres: pare, mare, fill d'uns cinc anys, filla de dos i una àvia que compleix una funció bipolar: d'una banda, esmena fins a la irritació tot el que fan els pares amb relació a les criatures i, de l'altra, es fa càrrec dels menors quan reclamen atenció i allibera, d'aquesta manera, la parella de la responsabilitat social que els exigeix el fet d'haver-se perpetuat, extrem del qual no tinc cap dubte que es penedeixen. M'adono que els estic mirant descaradament, ho faig sovint sense voler quan observo-jutjo-i-emeto-sentències. Aquesta és

ferma, no admet recurs: els espera un cap de setmana d'infern, perquè ja he decidit que són de Barcelona i venen a passar el cap de setmana al sud. No m'agradaria ser cap dels cinc membres d'aquesta família.

Tampoc m'apassiona ser jo mateixa, així que agafo el llibre que duc a la bossa, *La possibilitat de dir-ne casa*, de Marta Orriols, i m'hi endinso. Com la Valentina, la protagonista, una periodista nòmada amb tasques de corresponsal que no acaba de trobar el seu lloc al món, jo també reflexiono sobre quin és ara el meu. Crec que el meu lloc al món és només l'espai físic que ocupo en cada moment. «Casa» ara mateix és aquesta terrassa mig sòrdida i un estat d'ànim decadent. Poca transcendència en la meva reflexió: casa és el meu ésser corpori i la quantitat de mals que l'acompanyen. A l'esquena, hèrnia discal a la lumbar L5, protusions al sector cervical C5-C7, artrosi de genoll, presbícia i principi de cataractes. Casa és també la suma de cavil·lacions absolutament innecessàries que bullen sobre les meves espatlles. Tinc la virtut de saber focalitzar-me fins a l'obsessió en petiteses mentre al meu voltant s'esdevé una hecatombe. Suposo que cen-

trar-me en la panerola que ha sobreviscut a l'atac nuclear em protegeix de copsar la devastació que deixa l'explosió de la bomba atòmica. Ara mateix soc exactament en aquesta circumstància.

M'explico. L'Armand, el meu marit, va morir fa quatre dies. Literalment. Avui és divendres. Dilluns al migdia va tenir un atac de feridura mentre netejava la bicicleta elèctrica que s'havia comprat el dia que es va jubilar, el juliol passat. Jo dilluns era a la feina, a l'escola que dirigeixo, i em van venir a buscar una parella de mossos d'esquadra, em van demanar si estava acompanyada, em van donar la notícia i, a partir d'aquí, es va desencadenar la seqüència que segueix qualsevol mort prematura, sempre sota l'escalf i l'acompanyament de familiars, coneguts i saludats. Primer, la indefugible presa de decisions per engrandir les arque del negoci de la mort: esqueles, flors, la millor caixa, que ens l'hem estimat molt, sí, posi pastes i begudes a la sala de vetlla, sí, què?, que el clavell vermell es relaciona amb l'amor, l'orgull i l'admiració? Sí, afegeixi'n un centenar per la cerimònia, que un només es mor un cop a la vida, a la vida, eh, quina ironia, hehehe, disculpi, sí, pagaré amb targeta, esclar.

A continuació, un funeral laic afectadíssim amb diversos discursos commovedors sobre la meravella de persona irrepetible que és, era, l'Armand i sobre com se'l trobarà a faltar. Després, la pira que crema en pocs segons el cos que ha escalfat el meu els darrers quaranta anys i, al final, el lliurament de les restes en aquesta urna biodegradable que ara mateix seu a la cadira del meu davant i que evoca una presència, la de l'Armand, amb qui avui no compartiré a la terrassa sòrdida d'un restaurant de nom mariner a tocar del Delta l'arròs de cranc blau americà que està envaint la zona i causant estralls en l'ecosistema autòcton, però que diuen que anima el suquet de peix de les paelles. Armand, havíem dit que aquest cap de setmana vindríem aquí a menjar cranc blau i som aquí. Jo una mica més present que tu, però hi som, en definitiva. Hi som —penso— de parada tècnica, i pico l'ullet a l'urna —a l'urna!!!

El desconegut que seu a la taula del davant i amb qui ja he decidit fa una hora que tampoc no compartiria l'arròs de cranc blau ha fet exactament la mateixa tria que jo: seïtons de llotja de primer i bacallà amb *parmentier* de patata de se-

gon. Per postres, també trufes amb nata. Ha begut aigua amb gas i jo, cervesa. Tres cerveses. No soc alcohòlica ni bec per ofegar la pena per la mort del meu marit. És tan sols que han trigat massa a servir-me i he fet temps bevent cervesa. Quan tiri endavant la campanya de desprestigi d'aquest restaurant adreçada a turistes i potencials clients, també ho subratllaré. A banda d'explicar això dels preus inflats i les quantitats precàries, informaré que el personal està explotat i que, per tant, el servei és deficient i insistiré en el més humiliant: no fan arròs per a un, o dit en altres paraules, atempten contra els drets i les circumstàncies dels consumidors de no tenir companyia o de no tenir-ne presencialment, és a dir, a fora d'una urna funerària. Bé, doncs amb l'esperó de les tres cerveses, m'adrecó al desconegut, un home jove, com a mínim trenta anys més que jo, que mira darrere d'unes ulleres de sol amb efecte mirall blavós, enfundat en uns pantalons de pinces negres i una camisa blau cel planxada amb l'afany del comercial que ha de vetllar tant per la imatge com per la coherència dels arguments de venda. Té l'atenció permanentment enfocada en el mòbil. Si no fos per-

què també duu una motxilla dissenyada per transportar-hi l'ordinador portàtil, pensaria que mira el telèfon per aquesta barreja d'oci i addició que afecta com una pandèmia tota la població dels quinze als prop de seixanta anys, però no: aquest home mira el telèfon perquè està clarament de servei. I què? Hi penso parlar igualment. Tres cerveses, cap vergonya i la necessitat congènita d'escapolir-me del meu propi desastre nuclear.

Aprofito que li ha volat de la taula un paper, l'hi recullo i, amb l'excusa, m'aventuro a parlar-hi:

—Ei, té, t'ha caigut això —dic, amable.

—Gràcies —respon, lacònic, amb accent estranger.

Passen cinc minuts més, el temps que triga a demanar el compte amb aquell gest universal de pintar un gargot a l'aire i assentir amb el cap fiant el cambrer, un noi que amb prou feines arriba a l'edat legal per treballar i que no ha vist mai fer un tiquet de caixa registradora a mà, però bé, hi ha convencions que adquireixen la categoria d'atemporals i ultrapassen les circumstàncies i el significat amb què van ser creades. La del

gest pintant un traç impossible a l'aire per demanar el compte n'és una. Li porten la nota i el datàfon, hi acosta la Visa —segurament d'empresa—, paga, gràcies, adeu, bona tarda, i s'aixeca. Quan creia que s'havia acabat la conversa em demana:

—Disculpi, sap on són aquests terrenys? Crec que he de caminar cap al centre i, després, fins a un bosc, però m'acabo de quedar sense bateria i no puc consultar-ho. —I m'ensenyà una referència en paper, aquesta sí que no me l'esperava. Estany no sé què, hi llegeixo.

—Sí, i tant! —menteixo—. Si vols, t'hi acompanyo —m'ofereixo, mentre penso que ja li està bé, que abusar del telèfon mòbil, ni que sigui per feina, hauria d'estar penat sempre amb la mort prematura de la bateria. Demano el compte amb el mateix protocol motriu que el noi de camisa blava i ulleres efecte mirall blavós, pago i consulto exactament on són les coordenades que busca al meu mòbil, que a aquesta hora de la tarda encara té un 85 % de bateria. Em penjo la bossa immensa, hi guardo amb una gracilitat delicada l'urna —som-hi, Armand, se'ns gira feina— i, de manera més matussera, el llibre, i au, a fer de ci-

cerone d'un desconegut per un lloc ignot. Tot sigui per concentrar l'atenció en la panerola que ha sobreviscut al desastre.

Caminem sota el sol d'un divendres radiant de juny, al principi sense conversa; després, sense aturador. Per trencar el gel, li pregunto com és que té accent estranger. M'explica que és americana, d'una ciutat de la costa nord de l'estat de Nova Jersey, que ha vingut a passar unes setmanes a Europa, per feina, i que demà passat marxarà a la zona del cap de Gata, a Almeria. Es diu Myke, està casat amb la Kelly, i és pare de dos fills, de set i cinc anys, el Paul i la Brenda. Els troba a faltar a tots, però té un projecte laboral engrescador que li ofereix guanys compensatoris. Mentre em demano internament si l'enyorança la deu cobrar en euros o en dòlars, el meu interlocutor m'explica que és un promotor immobiliari que treballa per a un gran grup inversor que compra terrenys, generalment rústics o forestals, i mira d'aconseguir-ne la requalificació per fer-hi equipaments turístics. Ho explica sense gens de pudor ni de neguit per si pogués ofendre la decència. I jo l'acompanyo en el trajecte i en aquest relat vergonyós: faig que sí amb el cap, de

tant en tant dic «oh, que interessant», «ahà» i «està bé», i faig veure que comprenc la naturalesa de la seva professió com si fos no només una feina digna, sinó fins i tot necessària. El miro amb anuència i aprovació. Ves per on, buscant tren-calls per on fugir m'he topat amb la carta de la hipocresia i és l'única que puc fer servir: atenuant i silenciament el meu discurs moral, sabré què pretén exactament aquest home d'ulleres mirall de reflex blau, camisa blava i accent americà, que podria ser perfectament la sublimació humana de l'espècie invasora que, un cop cuïta, aporta un gust intens a la paella genuïna de la zona, i que si fossis fora de l'urna, Armand, hauríem pogut tastar.

Quan em pregunta què hi faig jo, aquí, dubto sobre si respondre tota la veritat i només la veritat o un tros de veritat amanit amb algun relat enginyós, tot sigui per no tornar a la meua devastació atòmica, al meu hiroshima emocional. En efecte, li confesso que em dic Montse, que soc directora d'una escola i que m'he agafat el dia lliure perquè és final de curs, no tinc hores de classe i m'ho puc permetre. Casada? Ah, sí, casada ho estic, li dic. Ha vist el meu anell, ha fet

la pregunta òbvia que se'n desprèn, i he simplificat la resposta perquè malgrat que el Myke hauria d'estar curat d'espants en tant que es dedica a promoure la devastació de territoris per posar-los a disposició d'interessos espuris, crec que generaria una tensió violenta confessar-li que estic casada amb un home que ha traspassat aquesta mateixa setmana i a qui tragino a dins de la bossa amb la mateixa despreocupació amb què carretejo mocadors de paper, blisters d'ibuprofens, el moneder o *La possibilitat de dir-ne casa*, de Marta Orriols. Així que li dic que sí, que estic casada, que el meu marit, l'Armand, s'ha jubilat fa poc i que està fent una travessa amb bicicleta amb companys del club ciclista, aquests dies. Podria ben ser, Armand, si fossis viu i si no haguéssim decidit que aquest cap de setmana tastàrem el cranc blau del Delta. Li explico que he aprofitat per baixar cap al sud uns dies perquè m'encanta aquesta zona i perquè aquí la llum diürna es resisteix amb més força a morir, «no com tu, Armand», penso.

Ja som a l'escena del crim urbanístic que planeja el Myke, un bosc frondós de pins i matolls. Treu de la motxilla del portàtil una càmera que

sembla professional, fa un seguit de fotos del terreny forestal i, primer, pren mides d'una manera més analògica del que podria haver imaginat i, a continuació, repeteix l'operació amb un dispositiu associat a la càmera. Diu que després ja es barallarà amb qui s'hagi de barallar per aconseguir papers, cessions d'ús, servituds de pas..., figures urbanístiques que ni conec ni m'interessen i que, un cop resoltes, permetran que tiri endavant la construcció d'un gran complex turístic de luxe de tres hectàrees i mitja: quatre-centes habitacions, gimnàs, spa, sala VIP, club infantil, piscines, bungalows de luxe, bar de copes i restaurants on segurament no faran paelles individuals.

Els complexos turístics nascuts cap als seixanta, amb la conquesta social de les vacances i la idealització de l'oci en família (sic), em recorden els zoològics urbans, on de manera artificial els humans recreen l'hàbitat dels animals que hi allotgen. Aquests equipaments també són l'hàbitat delimitat d'un tipus de persona en particular que fuig de la rutina i, per tant, que anhela l'evasió, però mai la llibertat. No en va es tanquen voluntàriament en gàbies tot inclòs a jeure al sol,

prendre mojitos i veure passar els dies fins que se'ls acaba el temps, sense cap propòsit ni inquietud. Li dic al Myke que «quines ganes de veure el projecte acabat!», i recordo els dos dies d'infern que vam passar, Armand, en un complex d'aquesta mena a Cayo Guillermo, a Cuba: any 2005, primer viatge llarg que fèiem un cop alliberats de la criança de la Lara, que ja volava sola. Per la costa atlàntica d'Amèrica hi havia passat feia pocs mesos l'huracà Wilma, que s'havia cobrat prop d'una cinquantena de vides i pèrdues que arribaven als vint milions de dòlars. Havíem deixat de viatjar sols els anys anteriors per dedicar-los a la nena, i ens vam concedir aquest luxe caribeny perquè havíem estalviat en altres partides del viatge i teníem curiositat per saber què s'hi feia, en aquest tipus d'allotjament. Però no vam calcular que Cuba no és un país àgil en la recuperació, pel bloqueig econòmic, i vam poder copsar de primera mà el desastre material amb què s'havia saldat el Wilma: talls d'aigua i de llum, escassetat de productes, arbres caiguts, mobiliari urbà destrossat i una postal que, lluny d'imprimir aigües turqueses en calma, sorra blanca i palmeres, era la viva —morta— imatge del

paradís perdut. Enmig d'un entorn desolador, la prioritat, però, era obrir al públic, servir els turistes. I nosaltres érem els turistes. La culpabilitat que vam sentir, Armand, per ser dòlars amb potes no es pot explicar. N'hem parlat moltes vegades, des de llavors. Quants Mykes devien haver anat a fer fotos a la zona verge i prendre mides abans de devastar-la artificialment? Amb la globalització i la crisi climàtica arribaran temporals com el Wilma aquí que arrasin complexos turístics sencers? Quants crancs blaus van sobreviure al Wilma com si fossin paneroles després de Nagasaki?

Fetes les fotos i estudiat el terreny, se'ns han fet quarts de set de la tarda. El Myke em pregunta que què he de fer, que ell vol anar a l'hotel a descansar, a carregar el telèfon i a parlar amb la seva família, que el vespre és el millor moment per fer videotrucades transatlàntiques. Perfecte, li dic. I en aquell instant decideixo que m'allotjaré al seu hotel perquè tampoc en tinc cap de reservat. És al centre del poble, a primera línia de mar. La recepcionista no només no em posa cap pega per no tenir reserva prèvia, sinó que m'ofereix una habitació amb vista al port. Viat-

jar fora de juliol i agost és guanyar clarament en estatus clientelar. L'home de blau em dona el seu número de telèfon, perquè ell amb la bateria fosa i més digital que els videojocs, no té on apuntar el meu, i em comprometo a escriure-li d'aquí a una estona, potser per sopar junts. Si no fos perquè el Myke i la seva feina representen tot allò que abomino i perquè els principis tenen un pes sobresortint en el barem pel qual es regeix el meu criteri selectiu, aquest home jove i jo podríem ser bons amics.

Un cop a l'habitació, Armand, el primer que faig és posar-te curosament sobre la taula de marbre de la petita cuina amb què està equipada. Bé, a tu no: hi poso el recipient biodegradable que et conté. I decideixo tornar a la devastació d'Hiroshima: miro el mòbil, més de cent missatges per llegir, disset trucades perdudes. Els missatges són de gent del meu entorn, del nostre entorn, demanant-me com estic, què necessito, on soc. Alguns, com aquell excompany teu de feina que se'n va anar a viure a Mèxic, donant-me directament el condol i dient que no n'havia sabut res fins ara. Em sembla gairebé impossible a l'era de la missatgeria instantània i les xarxes

socials no assabentar-te d'una notícia de la magnitud d'una mort precoç. Però bé, a ells també els semblaria delirant, si ho sabessin, que la vídua mantingui els plans que havia fet amb el mort en vida i toqui el dos de cap de setmana amb les cendres del difunt.

Suposo que desconeixen la intensitat del teu lligam amb aquest lloc i la voluntat que tenies de romandre-hi dissolt tota l'eternitat. Havíem quedat que quan em jubilés jo, d'aquí a un any, baixariem una temporada a les Terres de l'Ebre i repassariem junts durant setmanes tots aquells escenaris que et tenien capficat, els escenaris del combat més sagnant de la Guerra Civil, on el teu pare, que aleshores era un nen soldat, no només hi va perdre dos germans, sinó que va patir el trauma amb què el coneixeries la resta de la seva vida, fins que se la va treure, prematurament també. Cent quinze dies de terror bèl·lic que explicaves, curs rere curs, als teus alumnes mirant de posar la distància emocional precisa per no traslladar-los el dolor que havies llegat, però per fer palès que la batalla de l'Ebre havia estat un capítol ignominiós proper en el temps i en la distància. Soc aquí amb la missió d'enterrar el

que ha quedat de tu, les restes del descendent d'un home torturat pels records a qui de nen havien empès al front i a qui havien declarat, perduda la guerra, desafecte al règim, o el que és el mateix, sotmès a les calamitats de la repressió més despietada. Volies, Armand, que el camp de batalla fos el teu sepulcre i, des de fa quatre dies, no elucubro res que no persegueixi aquesta comesa d'eternitat.

Torno als missatges del mòbil: companys de feina meus; amics meus, teus, nostres; excompanys teus, els del club ciclista; la meva germana... La nostra filla. Deu vegades m'ha trucat, la Lara. Ha trucat també a la meva escola i, esclar, li han dit que m'he agafat temps lliure per pair tota aquesta circumstància nova. A l'escola deuen pensar que estic fent tràmits post mortem i té tot el sentit del món, però la meva filla no em localitza enlloc. No vull trucar-la: em renyarà amb el paternalisme altiu que comencen a gastar els fills cap als pares en el moment en què s'entrecreua la seva maduració amb el nostre declivi. No vull parlar amb la Lara, no li vull revelar on soc ni què hi he vingut a fer. Malgrat tot, sé prou bé que algun dia, quan ho sàpiga, m'odiarà per no

haver volgut compartir amb ella aquest episodi familiar íntim i transcendental i es victimitzarà perquè ve de passar una temporada complicada i possiblement la meua actitud li semblarà negligent. Però convidar-la a venir suposaria entregar aquest moment solemne a la institucionalització de la pèrdua. Es presentaria aquí amb la que ara és la seva família, la que ha creat ella, potser a imatge i semblança de la nostra, Armand, qui sap: el marit i el teu net, que malgrat que té només tres anys, ens obligaria a blanquejar i edulcorar el ritual, perquè la Lara no vol que el Jan oïri, ni de lluny, que en aquest món de fantasia, caprici i retribució immediata de l'esforç en què l'eduquen, també hi habita el dolor: el dolor de la teua pèrdua, el dolor de la batalla, el dolor per la pèrdua de la batalla, la devastació i la terra cremada.

La batalla de la vida i la de la guerra, que, metafòricament, són una mica el mateix. No sé si tu hauries volgut que la Lara fos aquí amb nosaltres, però amb el poder inexpugnable que em confereix el fet d'estar viva —tu no pots dir el mateix— he determinat que no hi ha de ser. Bé, no he determinat que no hi hagi de ser, és menys

pervers que això. Simplement no he considerat en cap moment que hi pinti res, aquí. Suposo que si mai haguessis desitjat que la nena t'acompanyés en la teva dissolució amb l'èter, li hauries fet saber on volies reposar a perpetuïtat, com ho has fet reiteradament amb mi, en les incomptables converses que hem tingut tots aquests anys sobre la mort. No sé si visc fruit del bloqueig per la notícia desconcertant de saber-te desaparègut per sempre o si són justament totes aquestes converses, fabulacions i conjectures que havíem fet junts sobre el son etern el que em concedeix aquesta mena de lucidesa en els actes, de pragmatisme de la memòria, d'acoblament a l'absència, de determinació.

Li escric un missatge a la Lara: «Hola reina, disculpa, he estat fent gestions aquest matí i a última hora he decidit marxar de cap de setmana a prendre l'aire. No has de patir per mi. Estic bé, refent-me de l'ensurt. Em farà bé desconnectar. T'envio una abraçada forta i petonets al Jan». Enviar. Sé que l'ocultació deliberada de la meua ubicació no satisfarà el seu afany protector, però indicar-li on soc seria contraproductiu, pel risc que s'hi pogués presentar. Els missatges de la

resta de contactes els responc amb un cor vermell, d'aquells que quan els envies bateguen a la pantalla del receptor, senyal de gratitud, reconeixença i educació, però prova també d'emmandriment en la resposta. Finalment, li escric al Myke, li dic que aquest és el meu telèfon i que quan vulgui fer un mos, m'avisi. «Lara. Escrivint...». No penso llegir els missatges amonestadors i compulsius de la meua filla. La mare soc jo i encara em valc per mi mateixa per fer el que em surti dels nassos. Ara, una dutxa i a sopar amb l'especulador desconegut. Trobo que he estat massa estona connectada amb la meua realitat fràgil, i la resposta del cranc blau me n'abstreu. Diu el Myke que, d'aquí a una hora, cap a les nou, a recepció. Veig que s'ha mimetitzat amb els horaris del sud d'Europa i ho celebro, perquè acabo de recordar que l'equipatge és al cotxe, que he deixat en un pàrquing cèntric, proper a l'hotel, i que hi hauré de fer una excursió exprés.

No tinc gaire roba per sortir a sopar ni maquillatge per tapar-me les ulleres que faig i que testimonien la fartanera de llàgrimes i cansament dels darrers dies. Dels dos jerseis que porto a la

bossa, en trec el menys lleig, el verd, i repeteixo els texans que ja duia, em poso pintallavis *rouge*, l'únic color que em salva de la misèria, corrector i coloret. Mentre m'arreglo, em sento ridícula: per a qui m'estic maquillant? Per a un noi que si fos fill meu tindria una mare massa gran per teixir-hi complicitats? Per al meu ego, que necessita saber-se recompensat després de dies de pena intensa i dècades de matrimoni plàcid? Suposo que una mica per a tots dos: per a ell, per a mi i fins i tot per a tots aquells que ens estem a punt de creuar i que especularan sobre si som mare i fill o si pago per la companyia d'aquest exemplar altament atractiu de l'espècie invasora del Delta. Adeu, Armand, espera'm a l'habitació. Demà enterro el teu record incorpori, però avui deixa'm desplegar el meu potencial aràcnid de vídua negra. Tu ja no hi ets i no en tinc prou d'abraçar la teva absència. He d'omplir, encara que sigui de manera transitòria, el buit que m'has deixat.

El sopar tira endavant en un clima de cordialitat que deriva en complicitat i, després, en flirteig. Parlem dels abismes que ens separen: els culturals, els generacionals i, fins i tot, els econò-

mics. El Myke resulta divertit i encantador i jo tinc unes capacitats socials adquirides que m'han costat seixanta-quatre anys de cultiu i afinament. Així que en faig ús i desplego tota la meva capacitat de seducció, basada fonamentalment en una exhibició acurada i selectiva de l'experiència, de la vida viscuda, que no és poca i que és, de fet, tot el capital que tinc. Exposada de manera matussera i costumista, la veterania intimida i fagocita l'interès dels joves, però en les dosis justes de misteri i confidència, genera un magnetisme incontestable. L'alcohol que he begut em distancia de la pròpia integritat i m'acosta perillosament al desconegut exòtic, un extrem que ja havia contemplat i davant del qual no em sorprenc. Durant un nanosegon de feblesa estic a punt d'explicar-li que el meu marit m'espera a l'habitació en una urna per ser escampat pel fragment de sòl que més cadàvers ha vist caure en la història recent d'aquest país, però no ho faig. Em redreço, em concentro i torno a la vida ufana i arrossegada de la panerola que camina incrèdula entre les despulles de la devastació nuclear.

Acabem la festa a la 31, l'habitació del Myke.